

koji se projicira na šest ekrana, slika se pretapa) koja sadrži poseban program u okviru muzejskog postava. Program traje 20 minuta, obrađuje prvo oslobođenje Splita u rujnu 1943, kada je kapitulirala fašistička Italija i kada je Split bio 17 dana slobodan. Posjetilac, u posebno odvojenom prostoru, nakon što je pregledao dvije trećine muzejskog postava može sjesti i pogledati taj program koji se u pravilu uključuje za grupne posjete Muzeju.

Svjesni smo činjenice da postav ima propusta i nedostataka kako u sadržaju tako i u ekspoziciji muzejske građe. Da je bilo više novca kada se realizirao muzejski postav, neke bi teme bile suvremenije postavljene i time bi se dobilo na sveukupnoj kvaliteti postava.¹

Na kraju ćemo iznijeti još nekoliko podataka iz sadržaja rada, a kojemu je osnovni cilj organizacija kulturnih manifestacija u muzejskim prostorima. Muzej ima dvije reprezentativne dvorane za povremene tematske izložbe. One se koriste, osim za izložbe muzejskog sadržaja, za likovne izložbe i izložbe drugih kulturnih sadržaja. Te su dvorane polivalentne pa se u njima održavaju predavanja, književne večeri, promocije knjiga, koncerti, sastanci i druge kulturne manifestacije. Kinodvorana s opremom namijenjena je u prvom redu za prikazivanje dokumentarnih i igranih filmova odgojno-obrazovnog sadržaja za učenike osnovnih i srednjih škola. U toku godine u suradnji s radnom organizacijom Ekran organizira se u dva ciklusa prikazivanje igranih filmova za građane, tzv. art kino. To su filmovi visoke umjetničke vrijednosti, ali sadržajno nisu interesantni širokom krugu korisnika. U kinodvorani održavaju se i razna predavanja kulturno-povijesnog sadržaja. U toku ljeta u atriju Muzeja održavaju se muzički programi Splitskog ljeta. Programi koji se u toku godine organiziraju u prostorima Muzeja imaju više od 40.000 posjetilaca.

Primljeno: 26. 12. 1989.

Bilješka

¹ Autori scenarija muzejskog postava su: dr. Dušan Plenča, vanjski suradnik; prof. Tatjana Kovač, viši kustos; mr. Jelena Markovina, muzejski savjetnik, i prof. Mihovil Vojnović, viši kustos, te kustosi suradnici prof. Nevenka Zakarija, prof. Tonči Burić i prof. Ines Marasović. Autor likovnog projekta je dipl. ing. arh. Vuko Bombardelli.

Investitor u obnovi i adaptaciji zgrade te kompletnoj opremi postava i svih drugih muzejskih sadržaja bio je Fond za njegovanje i razvijanje tekovina revolucije općine Split.

SUMMARY

The permanent display of the Museum of the People's Revolution in Split

Mihovil Vojnović

The Museum of the People's Revolution was established in Split in 1956, but a permanent display was put up only in 1980, when a former hospital building was adapted for the Museum. It was built in 1794 next to Diocletian's Palace by the architect Petar Kurir. The building has been adapted and expanded several times. The permanent display is placed on the ground floor, in an area of 1.000 square metres. Three themes are presented separately and in chronological order: (1) the organization and development of the revolutionary movement until 1940, (2) Split during the war of resistance, 1941–45, (3) the reconstruction of the devastated city and the beginning of worker's management, 1945–1950. Most of the exhibits are documents presented in the classical way. A new feature of the display is multivision with a 20-minute programme on the first liberation of Split in 1943. It is shown in a separate room for groups of visitors. The Museum has widespread exhibition activities and other popularization programmes.

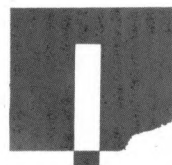
Vinogradarski muzej, Pitve – detalj stalnog postava; iz fototeke Centra za zaštitu kulturne baštine Hvar

PITVE: MUZEJ NOR-a I VINOGRADARSKI MUZEJ

Marinko Petrić

Centar za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara

Hvar

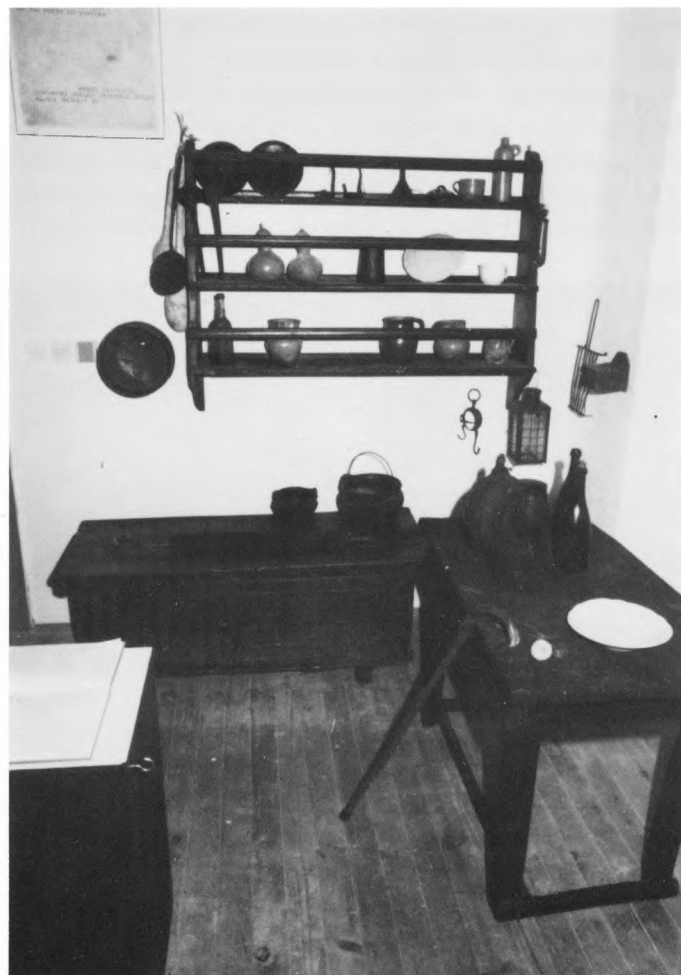

deja da se u Pitvama otvori Vinogradarski muzej stara je više od 25 godina, a inicijativu da mjesto dobije i Muzej NOR-a pokrenuli su borci i mještani 70-ih godina. Dr. Niko Duboković Nadalini i inž. agronomije Ratomir Kokić

inicijatori su osnivanja Vinogradarskog muzeja. Inž. Kokić prihvatio se organizacije poslova i na terenu je sakupljao predmete te kontaktirao s raznim institucijama i organizacijama radi nabave i izrade muzejske opreme.

Tada je za smještaj zbirke predviđena zgrada bivše pučke škole, koja se nalazi na izdvojenome mjestu između Gornji i Donjih Pitava. Zgrada je podignuta u prvom desetljeću ovog stoljeća, a služila je svrsi do šezdesetih godina. Potkraj sedamdesetih godina odlučeno je da se bivša škola preuredi u Spomenom boraca NOR-a te da se na katu uredi Muzej NOB-a a u prizemlju Vinogradarski muzej.

Preuređenje kata škole u Muzej NOR-a počelo je potkraj sedamdesetih godina, a završeno je 1981. Izmijenjeni su podovi, prozori, postavljena nova električna instalacija, popravljen krov, obojani zidovi te izrađena muzejska oprema. Svečano otvorenje bilo je 28. studenoga 1981.

Nažalost, radovi na uređenju Vinogradarskog muzeja nisu tekli istim tempom, ponajviše zbog toga jer je početkom osamdesetih godina Centar za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara, čije su danas jedinice i Muzej NOR-a i Vinogradarski muzej, bio zaokupljen hvarskim i starigradskim muzejskim programima. Ipak, do 1989. godine nabavljeno je pedesetak eksponata, izrađena su dva elaborata postava, dio muzejske opreme te nabavljen velik plan otoka Hvara u reljefu, a sve to zaslugom mještana, inž. Kokića i Centra za zaštitu kulturne baštine. Intenzivno se na uređenju Vinogradarskog muzeja počelo raditi u proljeće 1989. i on je otvoren 26. lipnja te godine.

Muzej NOR-a

Muzej NOR-a u Pitvama evocira spomen na događanja i pale borce u narodnooslobodilačkom ratu iz ovog sela pa se uvrštava u memorijalne zbirke. U zbirci je izloženo 38 predmeta na 60 četvornih metara, a uz njih su prikazane fotografije i knjige. Postav izložbe ratnog oružja, tehnike i fotografije izradio je inž. arh. Bartul Barišić iz Splita. Ovdje treba spomenuti i to da je zbirka nakon otvorenja (28. studenoga 1981), kako nije imala kustosa, nažalost, ostala zatvorena. Godine 1983. dogovoreno je da Centar za zaštitu baštine otoka Hvara preuzme o njoj brigu, te je Muzej NOR-a u Pitvama ponovno otvoren javnosti 29. lipnja 1989. Sada je potrebno obogatiti muzejski fond eksponatima i izraditi vodič.

Uz Centar za zaštitu hvarske baštine, zbirkom upravlja i odbor Spomen-doma boraca, čiji je predsjednik Braco Caratan. Kustos Muzeja je Zdravko Fistic (ujedno i kustos Ribarskog muzeja u Vrboskoj) a nadležni kustos je Marinko Petrić.

Vinogradarski muzej

Muzej prezentira vinogradarsku prošlost otoka Hvara. Zbirka je izložena na 60 četvornih metara. U njoj su 294 predmeta a postav je popraćen fotografijama, tekstovima, legendama i vodičem. Tema vinogradarstva prezentirana je opisom radova vezanih uz vino i lozu. Eksponati su raspoređeni u nekoliko cjelina. Ciklus *Zemlja, loza, vinograd* opisuje radove u polju: način krčenja zemlje, sadnju, navrtanje loze, način zaštite loze i grožd a od bolesti. Ciklus *Od grožđa do vina* pokazuje tehnike prešanja grožđa, sa svim predmetima koji se pritom upotrebljavaju. *Obrada i održavanje vina* treći je ciklus i govori o načinu uskladištenja vina, izradi vinskih bačava, zaštiti vina od kvarenja, te vinskim preradevinama. Odjeljak *Za stolom* ilustrira dio kućnog interijera našeg seljaka.

Završni a ujedno i uvodni segment, *Vinska miscelanea*, koji će biti izložen u hodniku, sadržavat će razni materijal iz starije i novije vinogradarske prošlosti otoka (arheološke predmete, arhivske dokumente), te proizvode suvremene vinarske djelatnosti na otoku.

S obzirom na cikličnost teme i veliku širinu prostorijske postav Vinogradarskog muzeja je organiziran kružno. Predmeti su postavljeni na drvenim kubusima i panoima na zidu ili slobodno u prostoru. Eksponate prate tekstovi, fotografije, legende i opširan vodič.

Program postava izradio je Marinko Petrić (nadležni kustos), Dinko Vranković iz Sviraca izradio je velik broj fotografija, splitska slikarica Dijana Livaja ispisala je tekstove na panoima, a u popratnim radovima na postavu sudjelovali su još prof. Vince Gaffney iz Bradforda, te majstori Martin Reljanović iz Jelse, Dragutin Glavaš iz Hvara, i Tonko Ružević iz Vrboske. Muzej je ljeti otvoren svakog dana, a zimi se otvara na zahtjev posjetilaca.

Primljeno: 27. 11. 1989.

SUMMARY

Pitve: Museum of the People's Liberation War and Museum of Viticulture

Marinko Petrić

In Pitve, on the island of Hvar, the Museums of the People's Liberation War and Viticulture opened in 1981 and 1989 respectively, as units of the Centre of Cultural Heritage. Both museums are housed in the former school, which was in the late seventies adapted for the new purpose.

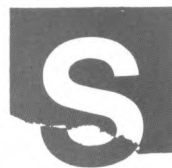
The Museum of the People's Liberation War presents arms, photographs, documents, and books from this historical period on 60 square metres. The Museum of Viticulture, using 60 square metres, presents several thematic cycles dealing with the history of viticulture on the Island of Hvar, such as vine growing and production etc. The exhibition contains 294 exhibits, photographs, legends and a detailed guide book.

ZAVIČAJNA ZBIRKA OPĆINE KARDELJEVO

Ante Kovačević

Zavičajna zbirka općine Kardeljevo

Kardeljevo

kupština općine Kardeljevo donijela je 14. studenog 1984. Odluku o osnivanju općinske Zavičajne zbirke. U sastavu te zbirke je i zbirka arhivske građe s područja općine Kardeljevo. Fundus Zavičajne zbirke čine:

1. Zavičajna zbirka arhivske građe općine Kardeljevo,
 2. Zbirka dokumenata o razvitku radničkog pokreta i NOB-a na području općine Kardeljevo,
 3. Zavičajna etnografska zbirka,
 4. Zbirka likovnih ostvarenja radnih ljudi i građana,
 5. Ornitološka zbirka područja ušća rijeke Neretve te lovačka zbirka trofeja.
- Svrha je Zavičajne zbirke općine Kardeljevo da pokretna kulturna dobra, kao dio nacionalne i općeljudske kulturne baštine, služe zadovoljavanju kulturnih i znanstvenih potreba radnika, drugih radnih ljudi i građana i da bude sačuvana za buduća pokoljenja. Zavičajnu zbirku vodi profesor Ante Kovačević iz Kardeljeva. Sredstva za početak rada Zavičajne zbirke osigurala je Skupština općine Kardeljevo i općinski SIZ kulture.

1. Zbirka zavičajne arhivske građe

Zbirka zavičajne arhivske građe u Kardeljevu ima 860 kompletiranih svežnjeva s približno 120.000 primjeraka odluka, rješenja, zapisnika, elaborata i drugih vrsta dokumenata, uglavnom iz poslijeratnog razdoblja. Dakle, to je ona pisana građa koja se smatra vrijednom trajnog čuvanja u informativne ili znanstveno-istraživačke svrhe da bi se spriječilo njezino oštećivanje, nestanak ili uništenje. Ona govori o sveukupnim prilikama na teritoriju sadašnje općine Kardeljevo, pa zato pobuđuje poseban interes da se temeljitije pogleda u to ogledalo koje reflektira prošlost-da bi se bolje planirala budućnost.